

Strasbourg, 17.4.2018
COM(2018) 211 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU
IN SVETU**

Štirinajsto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije

I. UVOD

To je štirinajsto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije, ki zajema najnovejše dogodke na področju dveh glavnih stebrov: boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu in sredstvom, ki se uporabljajo v ta namen, ter krepitev naše zaščite in odpornosti proti tem grožnjam.

Brutalna napada, ki sta se zgodila 23. marca 2018 v mestih Trèbes in Carcassonne v Franciji, sta opomnik, da je terorizem še vedno velika nevarnost v EU. Komisija je kot del stalnih prizadevanj v varnostni uniji za boj proti tej grožnji skupaj s tem poročilom o napredku predstavila nov varnostni sveženj z ukrepi za omejitev možnosti delovanja teroristov in drugih storilcev kaznivih dejanj, s katerimi bi se jim dodatno otežilo načrtovanje in izvajanje njihovih grozljivih dejanj. Vključuje zakonodajne predloge za izboljšanje čezmejnega zbiranja **elektronskih dokazov** in dostopa do **finančnih informacij** za preiskave in pregon, zlasti za huda kazniva dejanja, pa tudi za krepitev sodelovanja med finančnimi obveščevalnimi enotami in organi pregona. Sveženj vključuje tudi operativne ukrepe za preprečevanje dostopa teroristov in drugih storilcev kaznivih dejanj do uvoženega **strelnega orožja** in **predhodnih sestavin za eksplozive**, ki se lahko zlorabijo za izdelavo doma narejenih eksplozivov, kot se je zgodilo v več zadnjih napadih. Z zakonodajnim predlogom za izboljšanje **varnosti nacionalnih osebnih izkaznic in dokumentov za prebivanje** se bo teroristom in drugim storilcem kaznivih dejanj otežila zloraba ali poneverba takih dokumentov za vstop ali gibanje v EU.

Napad v Salisburyju 4. marca 2018 je pretresljiv primer resnične grožnje, ki jo lahko kemične snovi pomenijo za kolektivno varnost. Evropski svet je kar najostreje obsodil napad na zasedanju 22. in 23. marca 2018. Poudaril je, da mora EU kot del odziva okrepiti odpornost na kemična, biološka, radiološka in jedrska tveganja. V tem poročilu o napredku so opredeljeni ukrepi, sprejeti v ta namen, s katerimi se izvaja akcijski načrt iz oktobra 2017 za okrepitev pripravljenosti na ta varnostna tveganja. Podane so tudi najnovejše informacije o izvajanju drugih prednostnih dosjejev v varnostni uniji, ki vključujejo prizadevanja za preprečevanje radikalizacije na spletu, okrepitev izmenjave informacij, podpiranje varovanja javnih prostorov in zoperstavljanje kibernetiskim grožnjam.

II. OMEJITEV MOŽNOSTI DELOVANJA TERORISTOV IN STORILCEV KAZNIVIH DEJANJ

1. *Nova orodja za zbiranje elektronskih dokazov v kazenskih postopkih*

Elektronski dokazi so postali pomembni v veliki večini kazenskih preiskav in vse pogosteje morajo sodni organi vložiti zahtevek v drugi jurisdikciji, da bi pridobili potrebne dokaze od ponudnikov storitev. Omogočanje lažjega in hitrejšega čezmejnega pridobivanja teh dokazov je zato ključnega pomena za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, vključno s terorizmom ali kibernetiko kriminaliteto. Zato je Komisija skupaj s tem poročilom o napredku predložila zakonodajna predloga za izboljšanje čezmejnega zbiranja elektronskih dokazov v kazenskih postopkih, in sicer predlog uredbe o evropskih nalogih za izročitev in ohranitev elektronskih dokazov v kazenskih zadevah¹ ter predlog direktive o usklajenih pravilih za imenovanje zakonitih predstavnikov za namene zbiranja dokazov v kazenskih postopkih². S predlagano uredbo in direktivo se bodo pristojnim organom kazenskega pregona in sodnim organom zagotovila nova orodja za pridobivanje elektronskih dokazov za preiskovanje in pregon

¹ COM(2018) 225 final (z dne 17. aprila 2018).

² COM(2018) 226 final (z dne 17. aprila 2018).

kaznivih dejanj, vključno s terorizmom in kibernetško kriminaliteto. Komisija se s tema predlogoma odziva na pozive Evropskega parlamenta in Sveta, naj predlaga zakonodajni okvir na ravni EU za ukrepe za čezmejno pridobivanje elektronskih dokazov, skupaj s strogimi zaščitnimi ukrepi za zaščito pravic in svoboščin posameznikov³.

V predlagani uredbi sta opredeljena evropski nalog za izročitev in evropski nalog za ohranitev. Ta naloga bosta pristojnim organom iz ene države članice omogočila, da od ponudnikov storitev (ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev in specifičnih ponudnikov storitev informacijske družbe) s sedežem ali predstavništvom v drugi državi članici neposredno zahtevajo ohranitev ali izročitev obstoječih elektronskih podatkov za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki spadajo na področje uporabe zadevne uredbe, na način, ki je v posameznem primeru sorazmeren in potreben. Da bi se zagotovila skladnost s tema nalogoma, morajo ponudniki storitev v skladu s predlagano direktivo imenovati vsaj enega zakonitega predstavnika v Uniji. Internet ne pozna meja, zato predloga vključujeta ustrezne ponudnike storitev, ki zagotavljajo storitve v eni državi članici ali več, ne glede na lokacijo njihovega sedeža, infrastrukture ali shranjevanja informacij.

Predlagana uredba zagotavlja zelo stroge zaščitne ukrepe za zagotavljanje skladnosti s temeljnimi pravicami, kot so predhodna vključitev sodnih organov in dodatne zahteve za pridobivanje nekaterih kategorij podatkov. Naloga se lahko izdata le v okviru kazenskih postopkov in če sta predvidena v primerljivih nacionalnih primerih, zato se poleg tega uporabljajo vsi postopkovni zaščitni ukrepi na področju kazenskega prava. Uredba določa še posebna pravila za učinkovita pravna sredstva za zadevne posameznike. Vključuje tudi pravico, da ponudnik storitev na podlagi opredeljenih razlogov zahteva pregled v državi članici izdajateljici ali, če se nalog pošlje za izročitev, v državi članici gostiteljici. To vključuje primere, ko je očitno, da naloga ni izdal ali potrdil pristojni organ, ko je nalog nepopoln, očitno krši Listino o temeljnih pravicah Evropske unije ali je očitno zlorablja. Poleg tega določa mehanizme za preprečevanje in zmanjšanje morebitnih nasprotij z obveznostmi, ki jih morda imajo ponudniki storitev v skladu z zakoni tretjih držav.

Zakonodajna predloga temeljita na podrobni oceni učinka, pripravljena pa sta bila na podlagi dveletnega postopka posvetovanja, ki je vključeval izvajalce, državljane, ponudnike storitev, vladne in nevladne organizacije ter akademike⁴. Komisija je sodelovala tudi v povezanih razpravah v Svetu Evrope in pozorno spremljala razvoj dogodkov v državah, ki niso članice EU, vključno z nedavnim sprejetjem zakona o pojasnitvi zakonite čezmejne uporabe podatkov (CLOUD Act) v ameriškem kongresu. Predloga, sprejeta skupaj s tem poročilom o napredku, zagotavljata podlago za usklajen in celovit pristop v EU in tudi EU na mednarodni ravni ob ustreznem upoštevanju pravil EU, vključno z nediskriminacijo med državami članicami EU in njihovimi državljani. Komisija tudi še naprej aktivno sodeluje v razpravah v okviru Konvencije Sveta Evrope o kibernetški kriminaliteti.

Komisija sozakonodajalca poziva, naj takoj proučita to predlagano zakonodajo, vključeno v Skupno izjavo o zakonodajnih prednostnih nalogah EU za leti 2018 in 2019, da bi se dosegel hiter dogovor.

---

³ Sklepi Sveta o izboljšanju kazenskega pravosodja v kibernetnem prostoru (ST 9579/16) in resolucija Evropskega parlamenta z dne 3. oktobra 2017 o boju proti kibernetški kriminaliteti (2017/2068 (INI)).

⁴ Poročilo o posvetovanju je na voljo na povezavi: https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-improving-cross-border-access-electronic-evidence-criminal-matters_en, več virov pa je na voljo na povezavi: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/e-evidence_en.

Komisija vzporedno z zakonodajnim predlogoma nadaljuje delo v zvezi s **praktičnimi ukrepi za izboljšanje pravosodnega sodelovanja** na podlagi medsebojne pravne pomoči in direktive o evropskem preiskovalnem nalogu⁵, pa tudi sodelovanja med organi in ponudniki storitev znotraj veljavnega pravnega okvira. Ti ukrepi vključujejo usposabljanje za organe, spodbujanje uporabe enotnih kontaktnih točk na nacionalni ravni ter vzpostavitev spletne platforme za varno izmenjavo zahtevkov in odgovorov na podlagi evropskega preiskovalnega naloga z elektronsko različico obrazcev evropskega preiskovalnega naloga. Da bi Komisija zagotovila njihovo hitro izvajanje, tesno sodeluje z ustreznimi agencijami EU⁶ in zainteresiranimi stranmi.

2. *Olajšanje uporabe finančnih informacij za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon hudih kaznivih dejanj*

Storilci kaznivih dejanj in teroristi delujejo v različnih državah članicah ter lahko v nekaj urah prenesejo sredstva med različnimi bančnimi računi za pripravo svojih dejanj ali za prenašanje in pranje premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem. Preiskave hudih kaznivih dejanj in terorizma lahko obstanejo na mrtvi točki zaradi neuspešnega zagotavljanja pravočasnega, natančnega in celovitega dostopa do ustreznih finančnih podatkov⁷. Glede na pomembnost finančnih informacij za preiskave je bistveno pospešiti sodelovanje med organi, odgovornimi za boj proti hudim kaznivim dejanjem in terorizmu, ter okrepiti njihov dostop do finančnih informacij in njihovo uporabo ob polnem spoštovanju temeljnih pravic in veljavnih postopkovnih zaščitnih ukrepov. Komisija je zato skupaj s tem poročilom o napredku sprejela **predlog direktive za olajšanje uporabe finančnih in drugih informacij** za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon hudih kaznivih dejanj⁸.

Predlog, ki temelji na podrobni oceni učinka, daje pooblaščenim organom kazenskega pregona in uradom za odvzem premoženjskih sredstev neposreden **dostop do podatkov o bančnem računu** v nacionalnih centraliziranih registrih bančnih računov in sistemih za pridobivanje podatkov v skladu z direktivo o preprečevanju pranja denarja⁹. Tak dostop se bo odobril **za vsak primer posebej za namene boja proti hudim kaznivim dejanjem**. S tem se bo tudi močno zmanjšala upravna obremenitev finančnih institucij, ki se jim ne bo več treba odzivati na splošne zahteve organov kazenskega pregona za informacije.

Predlog dodatno krepi sodelovanje med nacionalnimi **finančnoobveščevalnimi enotami** in organi kazenskega pregona, pa tudi med finančnoobveščevalnimi enotami v različnih državah članicah. Poleg tega bodo morale države članice zagotoviti, da njihova nacionalna enota Europolu odgovori na zahteve Europolu za informacije v centraliziranih registrih bančnih

---

⁵ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah (UL L 130, 1.5.2014, str. 1).

⁶ Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), Uradom za evropsko pravosodno sodelovanje (Eurojust) in Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL).

⁷ Europol je v poročilu „From suspicion to action: converting financial intelligence into greater operational impact“ (Od suma do ukrepanja – spreminjanje finančnih obveščevalnih podatkov v večji operativni učinek), objavljenem leta 2017, poudaril te probleme in potrebo po boljšem dostopu organov kazenskega pregona do finančnih informacij.

⁸ COM(2018) 213 final (z dne 17. aprila 2018).

⁹ Sozakonodajalca Unije sta se decembra 2017 o tem dogovorila kot o eni od sprememb Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73).

računov ter za finančne informacije in finančne analize. Zahteve Europolu bodo morale biti ustrezno utemeljene in predložene za vsak primer posebej v okviru pristojnosti Europolu in za opravljanje njegovih nalog. Boljši dostop organov kazenskega pregona do finančnih podatkov in boljše sodelovanje s finančnoobveščevalnimi enotami bosta pospešila preiskave ter organom omogočila učinkovitejši boj proti čezmejnemu kriminalu. Europol bo lahko okrepil tudi svojo podporo državam članicam pri boju proti kaznivim dejanjem, ki spadajo v njegovo pristojnost. Da bi se zagotovilo spoštovanje temeljnih pravic do varstva osebnih podatkov in zasebnosti, predlog direktive predvideva stroge zaščitne ukrepe za obdelavo osebnih podatkov.

Komisija sozakonodajalca poziva, naj takoj proučita predlog, vključen v Skupno izjavo o zakonodajnih prednostnih nalogah EU za leti 2018 in 2019, da bi se tako dosegel hiter dogovor. Komisija tudi ponovno poudarja pomen popolnega izvajanja in uporabe četrte direktive o pranju denarja ter orodij, ki jih zagotavlja za boj proti pranju denarja in financiranju teroristov. To vključuje potrebo po zagotavljanju zadostnih sredstev finančnoobveščevalnim enotam za izpolnjevanje njihovih nalog. Poleg tega mora Komisija v skladu s spremembo četrte direktive o pranju denarja, o kateri sta sozakonodajalca decembra 2017 dosegla politični dogovor, Evropskemu parlamentu in Svetu do junija 2020 predložiti poročilo, v katerem je ocenjena morebitna prihodnja medsebojna povezava centraliziranih registrov bančnih računov. Komisija v ta namen izvaja študijo, ugotovitve iz te študije pa bo predstavila do sredine leta 2019.

3. Zaostrena pravila proti predhodnim sestavinam za eksplozive, ki se uporabljajo za doma narejene eksplozive

Teroristi in storilci kaznivih dejanj so doma narejene eksplozive uporabili v številnih napadih v EU, vključno s tistim v Madridu (2004), Londonu (2005), Parizu (2015), Bruslju (2016), Manchesteru (2017) in Parsons Greenu (2017). Poskuse uporabe doma narejenih eksplozivov pa je vključevalo tudi še večje število neuspešnih in preprečenih napadov. Ti napadi poudarjajo potrebo po čim večji omejitvi dostopa teroristov do in uporabe predhodnih sestavin za eksplozive, ki jih je mogoče zlorabiti za izdelavo doma narejenih eksplozivov. Zato je Komisija skupaj s tem poročilom o napredku sprejela **predlog¹⁰ o reviziji in kreptivi veljavnih omejitev Uredbe 98/2013 o trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive¹¹**. To sledi priporočilu Komisije¹² iz oktobra 2017, ki določa takojšnje ukrepe za preprečevanje zlorabe predhodnih sestavin za eksplozive na podlagi obstoječih pravil. Predlog temelji na številnih posvetovanjih z različnimi skupinami zainteresiranih strani in na podrobni oceni učinka. Na podlagi uredbe iz leta 2013 so dajanje na voljo, vnos, posedovanje in uporaba nekaterih predhodnih sestavin za eksplozive omejeni, sumljive transakcije pa je treba prijaviti. Te omejitve in kontrole so pomagale zmanjšati količino predhodnih sestavin za eksplozive, ki je na voljo splošnim uporabnikom, ter pripeljale do povečanja števila prijav sumljivih transakcij, vendar pa se je pri teh izkazalo, da teroristom in storilcem kaznivih dejanj ne morejo preprečiti zlorabe teh snovi za izdelavo eksplozivov.

Predlog Komisije bo pomagal zapreti te varnostne vrzeli ter okrepiti in pojasniti pravni okvir. Namen predlagane uredbe (ki bo zamenjala prejšnjo uredbo iz leta 2013) bo s številnimi ukrepi dodatno omejiti dostop splošnim uporabnikom do nevarnih predhodnih sestavin za eksplozive. Z uredbo bosta na seznam omejenih predhodnih sestavin za eksplozive vključeni

¹⁰ COM(2018) 209 final (z dne 17. aprila 2018).

¹¹ Uredba (EU) št. 98/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive (UL L 39, 9.2.2013, str. 1).

¹² Priporočilo Komisije z dne 18. oktobra 2017 o takojšnjih ukrepih za preprečevanje zlorabe predhodnih sestavin za eksplozive (C(2017) 6950 final).

dve dodatni snovi¹³, možnost vložitve zahtevka za dovoljenje bo omejena na manjše število snovi, obvezna preverjanja kazenske evidence vložnika pa bodo zaostrena. Sistem evidentiranja iz uredbe iz leta 2013 se ne bo več uporabljal, ker zagotavlja manjšo varnost. Poleg tega je v predlogu pojasnjeno, da bodo pravila, ki se uporabljajo za gospodarske subjekte, v celoti veljala tudi za spletno prodajo. Predlagana uredba bo izboljšala izvrševanje s strani pristojnih organov in prenos informacij vzdolž dobavne verige. S tem bo predlagana uredba teroristom precej otežila izdelavo doma narejenih eksplozivov. Komisija sozakonodajalca poziva, naj takoj proučita zakonodajni predlog, da bi se dosegel hiter dogovor.

4. *Izboljšana varnost osebnih izkaznic in dokumentov za prebivanje z namenom preprečevanja goljufij z dokumenti in uporabe lažnih identitet*

Kot kažejo statistični podatki Evropske agencije za mejno in obalno stražo o ponarejenih dokumentih, so nacionalne osebne izkaznice s slabimi varnostnimi značilnostmi največkrat goljufivo uporabljene potne listine v EU. Komisija je kot del evropskega odziva na preprečevanje goljufij s potnimi listinami iz akcijskega načrta iz decembra 2016¹⁴ skupaj s tem poročilom o napredku sprejela **predlog uredbe za okrepitev varnosti osebnih izkaznic, izdanih državljanom Unije, ter dokumentov za prebivanje, izdanih državljanom Unije in njihovim družinskim članom**¹⁵. Državljeni EU lahko v skladu s pravom EU o prostem gibanju nacionalne osebne izkaznice uporabijo kot potne listine, in sicer pri potovanju po EU in pri prehodu zunanjih meja EU za vrnitev v EU. V nekaterih primerih lahko državljeni EU nacionalne osebne izkaznice uporabijo za vstop v tretje države. Dovoljenja za prebivanje družinskim članom, ki niso državljeni EU, skupaj s potnim listom podeljujejo pravico vstopa v EU brez vizuma, kadar spremljajo državljana EU. Pravo EU že določa standarde za varnostne značilnosti in biometrične podatke (podoba obraza in prstni odtisi) v potnih listih in potnih listinah, ki jih izdajo države članice¹⁶.

S krepitvijo varnostnih značilnosti osebnih izkaznic in dokumentov za prebivanje se bo storilec kaznivih dejanj otežila zloraba ali poneverba takih dokumentov za gibanje v EU ali za prehod zunanjih meja EU. Varnejši osebni dokumenti bodo prispevali h krepitvi upravljanja zunanjih meja EU (tudi v zvezi z izzivom vračanja tujih terorističnih bojnikov in njihovih družinskih članov), hkrati pa bodo varnejši in zanesljivejši dokumenti državljanom EU olajšali uresničevanje pravice do prostega gibanja.

Predlog Komisije, ki temelji na podrobni oceni učinka in javnem posvetovanju, zato določa minimalne varnostne standarde za dokumente za nacionalne osebne izkaznice, vključno zlasti z biometričnimi fotografijami in prstnimi odtisi, ki se bodo shranili na čipu na osebni izkaznici. V predlogu so tudi predvidene minimalne informacije, ki jih je treba navesti na dokumentih za prebivanje, izdanih mobilnim državljanom EU, pa tudi popolna uskladitev dovoljenj za prebivanje družinskih članov, ki niso državljeni EU.

Komisija sozakonodajalca poziva, naj takoj proučita zakonodajni predlog, da bi se dosegel hiter dogovor.

---

¹³ Žveplova kislina in amonijev nitrat.

¹⁴ COM(2016) 790 final (z dne 8. decembra 2016).

¹⁵ COM(2018) 212 final (z dne 17. aprila 2018).

¹⁶ Uredba (ES) št. 2252/2004 (UL L 385, 29.12.2004, str. 1).

5. *Izboljšanje nadzora nad uvozom in izvozom strelnega orožja, da se prepreči nezakonita trgovina s strelnim orožjem*

Komisija je sprejela vrsto ukrepov za omejitev dobave strelnega orožja, ki je na voljo storilcem kaznivih dejanj in teroristom. Komisija je za dopolnitev ukrepov proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem¹⁷ ter revizije direktive o nadzoru nabave in posedovanja strelnega orožja maja 2017 skupaj s tem poročilom o napredku sprejela **priporočilo**¹⁸, v katerem poziva k takojšnjim ukrepom za izboljšanje varnosti izvoza, uvoza in tranzita strelnega orožja za civilno uporabo, njihovih sestavnih delov in streliva. V priporočilu so države članice EU pozvane, naj **izboljšajo sledljivost in varnost postopkov nadzora izvoza in uvoza za strelno orožje ter sodelovanje med organi pri boju proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem**. To priporočilo temelji na poročilu Komisije iz decembra 2017 o izvajanju Uredbe št. 258/2012¹⁹ o izvozu in uvozu strelnega orožja. V poročilu je bilo ugotovljeno, da je treba okrepiti sistem izvoznih in uvoznih dovoljenj za strelno orožje, da se uredijo razmere za zakonito trgovino in s tem okrepi boj proti nezakoniti trgovini s strelnim orožjem. Komisija bo spremljala rezultate tega priporočila, ki se bodo uporabili pri splošnem spremljanju izvajanja Uredbe št. 258/2012.

III. IZVAJANJE DRUGIH PREDNOSTNIH DOSJEJEV O VARNOSTI

1. *Boj proti terorističnim vsebinam na spletu*

Kot je določeno v delovnem programu Komisije za leto 2018 in v prejšnjih poročilih o napredku pri vzpostavljanju varnostne unije, Komisija spodbuja in krepi sodelovanje z internetnimi platformami, da se tako odkrijejo in odstranijo teroristične in druge nezakonite spletne vsebine. Komisija je 1. marca 2018 sprejela še en pomemben korak za reševanje nujnega in resnega vprašanja terorističnih spletnih vsebin s sprejetjem **priporočila** o ukrepih, ki jih morajo ponudniki spletnih storitev in države članice sprejeti za okrepitev prizadevanj v zvezi z **nezakonitimi spletnimi vsebinami, vključno zlasti s terorističnimi vsebinami**²⁰.

Priporočilo, ki temelji na sporočilu o boju proti nezakonitim spletnim vsebinam²¹ iz septembra 2017, ponudnike spletnih storitev poziva, naj zagotovijo hitrejše odkrivanje in odstranitev nezakonitih spletnih vsebin, okrepijo sodelovanje med ponudniki spletnih vsebin, zaupanja vrednimi prijavitelji in organi kazenskega pregona EU, povečajo preglednost poročanja javnim organom in zagotovijo zaščitne ukrepe za temeljne pravice državljanov. Priporočilo ponudnikom spletnih storitev zagotavlja operativne smernice za hitrejšo odstranitev terorističnih vsebin in boljše sodelovanje z organi kazenskega pregona. Ker so teroristične vsebine po navadi najbolj škodljive v prvi uri po objavi na spletu ter glede na posebno strokovno znanje in odgovornosti pristojnih organov in Europolu, je v priporočilu poudarjeno, da bi morali ponudniki spletnih storitev oceniti vsebine, opredeljene v obvestilu,

¹⁷ Glej Akcijski načrt EU za boj proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem in eksplozivi ter njihovi uporabi (COM(2015) 624 final z dne 2. decembra 2015). Razbitje organiziranih kriminalnih združb, ki se ukvarjajo z nedovoljenim trgovanjem, distribucijo in uporabo strelnega orožja, je tudi prednostna naloga v političnem ciklu EU za organizirani kriminal in hude oblike mednarodnega kriminala za obdobje 2018–2021.

¹⁸ C(2018) 2197.

¹⁹ Uredba št. 258/2012 o uvedbi izvoznih dovoljenj za strelno orožje, njegove sestavne dele in strelivo ter ukrepov glede njihovega uvoza in tranzita.

²⁰ Priporočilo Komisije z dne 1. marca 2018 o ukrepih za učinkovito preprečevanje nezakonitih spletnih vsebin (C(2018) 1177 final).

²¹ Sporočilo o boju proti nezakonitim spletnim vsebinam z naslovom „Povečanje odgovornosti spletnih platform“ (COM(2017) 555 final z dne 28. septembra 2017).

in jih po potrebi odstraniti ali onemogočiti dostop do njih, in sicer načeloma v roku ene ure. Podano je tudi priporočilo platformam, naj bodo proaktivne ter za odkrivanje in prepoznavanje terorističnih vsebin uporabijo avtomatizirana orodja, hkrati pa jih poziva, naj z razpoložljivimi tehnološkimi orodji zagotovijo, da taka vsebina ne bo ponovno naložena na druge platforme.

Trenutno poteka poročanje, da se bodo lahko spremljali učinki priporočila. Informacije, ki naj bi jih ponudniki spletnih storitev posredovali do začetka maja 2018, bodo Komisiji pomagale pri odločanju, ali zadošča sedanji ukrep ali pa so potrebni dodatni ukrepi, da se zagotovita hitro in proaktivno odkrivanje ter odstranjevanje nezakonitih spletnih vsebin, vključno z morebitnimi zakonodajnimi ukrepi za dopolnitev obstoječega regulativnega okvira.

2. *Prizadevanja za interoperabilnost informacijskih sistemov in izboljšano izmenjavo informacij*

EU pri prizadevanjih za močnejše in pametnejše informacijske sisteme za upravljanje varnosti, meja in migracij obravnava pomanjkljivosti pri upravljanju informacij in izmenjavi podatkov v EU kot nujno in prednostno nalogo. Vsi povezani zakonodajni predlogi so vključeni v Skupno izjavo o zakonodajnih prednostnih nalogah EU za obdobje 2018–2019. Razprave med sozakonodajalcema o zakonodajnih predlogih o **interoperabilnosti** informacijskih sistemov EU napredujejo. Po zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve 8. marca 2018, na katerem so države članice izrazile široko podporo sestavnim delom interoperabilnosti, kot jih je predlagala Komisija, namerava Svet splošni pristop doseči do junija 2018. Tehnične razprave hitro napredujejo tudi v Evropskem parlamentu, da bi se do julija 2018 začeli tristranski pogovori s sozakonodajalcema in še pred koncem leta dosegel dogovor. Za to, in kot je bilo napovedano decembra 2017²², je treba predložiti ustrezne spremembe predlogov o interoperabilnosti, povezanih s tistimi pravnimi instrumenti²³, o katerih trenutno potekajo pogajanja s sozakonodajalcema. Glede na skupni cilj doseči dogovor o predlogih za interoperabilnost pred koncem leta 2018, kot je določeno v Skupni izjavi o zakonodajnih prednostnih nalogah EU za obdobje 2018–2019, je treba **doseči hiter dogovor o tistih dosjeh, o katerih še potekajo pogajanja**. Komisija bo vsekakor do sredine junija 2018 predložila vse potrebne spremembe predlogov o interoperabilnosti, da bi se lahko dialogi začeli do julija 2018.

Medinstitucionalna pogajanja o vzpostavitvi **evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve** (ETIAS) so v zaključni fazi, sprejetje pa bi moralo potekati v prihodnjih tednih.

Za pospešitev tristranskih pogajanj med sozakonodajalcema in Komisijo o treh zakonodajnih predlogih za okrepitev **schengenskega informacijskega sistema** (SIS) poteka intenzivno delo, da bi se dosegel politični dogovor. Komisija sozakonodajalca poziva, naj dogovor o predlogih dosežeta do konca maja 2018. Vzporedno s tem zakonodajnim delom je 5. marca 2018 začela delovati funkcija za **avtomatsko iskanje prstnih odtisov** (AFIS), da bi se tako okrepil schengenski informacijski sistem v sedanji obliki. Ta tehnična izboljšava prinaša takojšnjo in precejšnjo dodano vrednost delu mejnih policistov in uradnikov organa kazenskega pregona, saj jim omogoča, da z iskanjem prstnih odtisov v sistemu identificirajo osebe, ki vstopajo v schengensko območje ali se gibajo znotraj njega. To je pomemben

²² Glej Dvanajsto poročilo o napredku pri vzpostavljanju učinkovite in prave varnostne unije (COM(2017) 779 final z dne 12. decembra 2017).

²³ Predlagani uredbi o evropskem sistemu za potovalne informacije in odobritve ter evropskem informacijskem sistemu kazenskih evidenc za državljane tretjih držav ter uredbe o sistemu Eurodac, schengenskem informacijskem sistemu in agenciji eu-LISA.

mejniki za varnost v schengenskem območju, saj bo tako mogoče lažje identificirati storilce kaznivih dejanj, ki uporabljajo več identitet ali lažne identitete. Od tega datuma se vsak na novo ustvarjen zapis prstnih odtisov preveri z vsemi obstoječimi zapisi v schengenskem informacijskem sistemu, da bi se odkrili primeri uporabe več identitet. Poleg tega enajst schengenskih držav, ki sodelujejo v prvi fazi tega projekta²⁴, zdaj izvaja iskanje s prstnimi odtisi. Novi pravni okvir za schengenski informacijski sistem, kot ga je predlagala Komisija, temelji na funkciji za avtomatsko iskanje prstnih odtisov, saj bo zagotovil obvezno preverjanje prstnih odtisov, če identitete osebe ne bo mogoče drugače ugotoviti. Komisija vse preostale države članice poziva, naj sprejmejo potrebne ukrepe za uporabo nove funkcije pri primarnih kontrolah na mejnih prehodih, pa tudi pri policijskih kontrolah na svojem ozemlju. Komisija je za krepitev uporabe schengenskega informacijskega sistema skupaj s tem poročilom o napredku sprejela tudi novo različico kataloga priporočil in dobre prakse na podlagi schengenskih ocenjevanj v letih 2016 in 2017.

Med sozakonodajalcema in Komisijo se nadaljujejo tudi tristranska pogajanja o predlogih za olajšanje izmenjave kazenskih evidenc državljanov tretjih držav v EU prek **evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc** ter o krepitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (**eu-LISA**).

Komisija bo v okviru dela za krepitev obstoječih informacijskih sistemov in njihove interoperabilnosti na podlagi tehničnih študij in ocene učinka pozneje spomladi 2018 predstavila predlog za revizijo **vizumskega informacijskega sistema (VIS)**, ki bo prispeval k večji varnosti na zunanjih mejah in znotraj schengenskega območja. Prihodnja revizija pravnega okvira sistema VIS bo vključevala posebne ukrepe za interoperabilnost, da bi se povečala učinkovitost pri obravnavi vlog za izdajo vizuma, načrtuje pa se tudi obravnavanje drugih vprašanj, ugotovljenih pri vrednotenju sistema VIS leta 2016²⁵.

Popolno izvajanje direktive o **evidenci podatkov o potnikih (PNR)**²⁶ je glede na ključno vlogo instrumenta pri skupnem odzivu EU na nevarnost terorizma in hude oblike čezmejnega kriminala bistveni del vzporednih prizadevanj za polno uporabo obstoječih informacijskih sistemov. Popolno izvajanje Direktive v vseh državah članicah do roka 25. maja 2018 je nujno za zagotovitev polne učinkovitosti na ravni EU. Tiste države članice, ki Direktive še niso prenesle, so na zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve 8. marca 2018 poudarile, da si po najboljših močeh prizadevajo za upoštevanje navedenega roka. Na dan 17. aprila 2018 je bilo pet držav članic²⁷ še vedno v razmeroma zgodnji fazi postopka izvajanja. Komisija te države članice ponovno poziva, naj hitro nadaljujejo postopek prenosa ter sprejmejo vse možne ukrepe za zagotovitev, da bosta njihova enota za informacije o potnikih in tehnična rešitev PNR delovala v preostalih petih tednih, da bi se tako upošteval rok 25. maja 2018.

Komisija še naprej spodbuja in podpira vse države članice pri njihovih prizadevanjih, da bi izvedle Direktivo, vključno z namenskimi stiki na politični in tehnični ravni z navedenimi državami članicami. Osmo srečanje o izvajanju direktive o evidenci podatkov o potnikih je potekalo 12. aprila 2018, na njem pa so imele države članice in Komisija ponovno možnost,

²⁴ Avstrija, Latvija, Lihtenštajn, Luksemburg, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Slovenija in Švica.

²⁵ Sporočilo Evropske komisije Evropskemu parlamentu in Svetu: Prilaganje skupne vizumske politike novim izzivom (COM(2018) 251 final z dne 14. marca 2018).

²⁶ Direktiva (EU) 2016/681 (z dne 27. aprila 2016).

²⁷ Ciper, Češka, Grčija, Hrvaška in Italija.

da odpravijo preostale težave v zvezi z izvajanjem, pa tudi, da začnejo obravnavanje zadev, povezanih z uporabo direktive o evidenci podatkov o potnikih.

3. *Zaščita pred kemičnimi, biološkimi, radiološkimi in jedrskimi tveganji ter varovanje javnih prostorov*

Napad s kemičnim orožjem v Salisburyju je bil pretresljiv opomnik glede nevarnosti, ki jo **kemične, biološke, radiološke in jedrske snovi** pomenijo za varnost. Kot je zahteval Evropski svet na zasedanju 22. in 23. marca 2018, mora EU okrepiti odpornost na kemična, biološka, radiološka in jedrska tveganja v skladu z akcijskim načrtom, predloženim oktobra 2017²⁸. Akcijski načrt je določil vrsto ukrepov za zmanjšanje dostopnosti kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih snovi, odpravo vrzeli pri odkrivanju takih snovi ter povečanje pripravljenosti na varnostne incidente, povezane s temi snovmi, in odzivanje nanje. Ukrepi so namenjeni tudi spodbujanju sodelovanja pri boju proti tem nevarnostim v EU in s ključnimi mednarodnimi partnerji, vključno z Natom. To vključuje izmenjavo informacij, skupno krepitev zmogljivosti, usposabljanje in vaje, tudi s sodelovanjem s skupnim centrom odličnosti za kemične, biološke, radiološke in jedrske snovi na Češkem, ki ima akreditacijo Nata. Vzpostavljena bo varnostna mreža EU na področju kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih snovi, da bi se združili vsi akterji s tega področja na strateški in operativni ravni. Združila bo države članice, institucije EU in zadevne agencije ter po potrebi ključne mednarodne partnerje in zasebni sektor. Pet držav članic mora še imenovati nacionalne koordinatorje za varnost na področju kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih snovi, kar bi morale storiti takoj. Na zahtevo Evropskega sveta bosta Komisija in visoki predstavnik na zasedanju Evropskega sveta junija 2018 poročala o napredku pri izvajanju akcijskega načrta o kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih snoveh ter krepitvi zmogljivosti za obravnavo hibridnih groženj.

Komisija in Evropski odbor regij sta v okviru izvajanja akcijskega načrta za podporo **varovanju javnih prostorov**²⁹, zlasti pred terorističnimi napadi, 8. marca 2018 skupaj organizirala konferenco županov EU „Building Urban Defences Against Terrorism: Lessons Learned From Recent Attacks“ (Krepitev obrambe mest pred terorizmom: spoznanja iz nedavnih napadov), katere se je udeležilo skoraj 200 udeležencev, tudi iz mest, ki so jih pred kratkim prizadeli teroristični napadi. Konferenca se je osredotočila na spoznanja iz nedavnih terorističnih napadov, izmenjavo izkušenj in dobre prakse. Omogočila je opredelitev rešitev za izboljšanje fizičnega varovanja javnih površin ob hkratnem ohranjanju odprtosti in privlačnosti mest in javnih površin, vključno z izvajanjem konceptov „vgrajene varnosti“. V okviru Sklada za notranjo varnost so na voljo sredstva EU za podporo izvajanju teh rešitev. Komisija trenutno ocenjuje 35 predlogov projektov, ki jih je prejela v okviru povezanega razpisa. Varnost bo ena od prednostnih nalog tudi v razpisu v okviru Inovativnih ukrepov v mestu, ki se bo izvedel pozneje leta 2018, s skupnim proračunom 100 milijonov EUR Evropskega sklada za regionalni razvoj. K skupnim prizadevanjem za krepitev varovanja javnih prostorov prispevajo tudi raziskave na področju varnosti. Leta 2019 se bo začela namenska raziskava o varnosti za pametna in varna mesta, vključno z javnimi prostori, s proračunom 16 milijonov EUR.

4. *Kibernetska varnost*

Preprečevanje kibernetske kriminalitete in izboljšanje kibernetske varnosti ostaja prednostna

²⁸ COM(2017) 610 final (z dne 18. oktobra 2017).

²⁹ Akcijski načrt za podporo pri varovanju javnih prostorov (COM(2017) 612 final (z dne 18. oktobra 2017)).

naloga EU. Da bi ustvarili sinergije, razširili obstoječe kompetence in raziskave ter pripravili tržne rešitve, ki bi lahko izboljšale kibernetško varnost digitalnega enotnega trga, je Komisija 1. februarja 2018 objavila razpis za zbiranje predlogov za 50 milijonov EUR vreden **pilotni projekt za podporo ustanovitvi mreže strokovnih centrov za kibernetško varnost po vsej EU**. Mreža bo združevala strokovno znanje in izkušnje na področju kibernetške varnosti iz vse Evropske unije (npr. univerzitetnih laboratorijev/javnih ali zasebnih neprofitnih raziskovalnih centrov). Ta pilotni projekt je bil napovedan v skupnem sporočilu o kibernetški varnosti³⁰, sprejetem septembra 2017, financiral pa se bo iz okvirnega programa Obzorje 2020 na podlagi spremenjenega delovnega programa za obdobje 2018–2020. Rok za odziv na razpis za zbiranje predlogov je 29. maj 2018³¹.

Nedavna uporaba kibernetških sredstev za manipuliranje z vedenjem, poglobljanje družbenih razkolov ter spodkopavanje demokratičnih sistemov in institucij je le poudarila potrebo po ohranjanju orodij, ki zagotavljajo odgovornost na spletu. To je bil še en vidik, poudarjen v skupnem sporočilu iz leta 2017, zlasti z izboljšanjem **razpoložljivosti in točnosti informacij v zbirki podatkov o registraciji domenskih imen „WHOIS“, ki je pomemben vir za preiskave kibernetške kriminalitete in kibernetško varnost**. Ker si organizacija za dodeljevanje spletnih imen in števil (ICANN) prizadeva zagotoviti skladnost te zbirke podatkov s predpisi o varstvu podatkov, zlasti splošno uredbo o varstvu podatkov, ji je Komisija poslala dopis³² o obeh ciljnih zagotavljanja hitrega dostopa do imenikov za namene javnega interesa in popolne skladnosti s predpisi EU o varstvu podatkov. Vladni svetovalni odbor organizacije ICANN, v katerem so predstavniki nacionalnih vlad in Komisije, je izrazil pomisleke in organizacijo pozval, naj uporabnikom z zakonitim namenom zagotovi stalni dostop do podatkovne zbirke WHOIS, vključno z nejavnimi podatki.

Evropska komisija je januarja 2018 ustanovila neodvisno strokovno skupino na visoki ravni za svetovanje o možnostih politike za preprečevanje lažnih novic in **dezinformacij** na spletu ter za pomoč pri oblikovanju celovite strategije EU v zvezi s tem. Skupina je 12. marca 2018 objavila poročilo „A Multi-dimensional approach to disinformation“ (Večdimenzionalni pristop k dezinformacijam), ki zagotavlja prispevek k sporočilu Komisije o tem vprašanju, ki naj bi bilo sprejeto spomladi.

Svet za zunanje zadeve je 16. aprila 2018 sprejel sklepe Sveta o **zlonamernih kibernetških dejavnostih**. Ti sklepi v praksi pomenijo izvajanje skupnega diplomatskega odziva EU na zlonamerne kibernetške dejavnosti („zbirka orodij za kibernetško diplomacijo“)³³ v odziv na specifične zlonamerne kibernetške dejavnosti, kot sta kibernetška napada *Wannacry* in *NotPetya*. Svet za zunanje zadeve je v sklepih poudaril pomen odprtega, svobodnega, mirnega in varnega kibernetškega prostora ter poudaril, da sta uporaba veljavnega mednarodnega prava in upoštevanje prostovoljnih nezavezujočih norm odgovornega ravnanja države bistvenega pomena za ohranjanje miru in stabilnosti.

5. Zunanja razsežnost

Da bi se pospešila zbiranje in izmenjava informacij za boj proti tihotapljenju migrantov,

³⁰ JOIN(2017) 450 final (z dne 13. septembra 2017).

³¹ Več informacij o razpisu je na voljo na povezavi: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/su-ict-03-2018.html>.

³² <https://www.icann.org/resources/correspondence/1212685-2018-01-29-en>.

³³ Sklepi Sveta o okviru za skupen diplomatski odziv EU na zlonamerne kibernetške dejavnosti („zbirka orodij za kibernetško diplomacijo“) z dne 19. junija 2017.

trgovini z ljudmi, nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem in trgovini z izvozom nafte iz Libije, je Svet za pravosodje in notranje zadeve na zasedanju 8. in 9. marca 2018 potrdil splošno načelo sodelovanja Europolu in Evropske agencije za mejno in obalno stražo pri pilotnem projektu za „**celico za informacije o kriminalu**“, ki bo vzpostavljena v okviru pomorske operacije skupne varnostne in obrambne politike EU v južnem delu osrednjega Sredozemlja (EUNAVFOR MED). Celica za informacije o kriminalu bo omogočila pravočasno in dvosmerno izmenjavo informacij za analitično in operativno uporabo med operacijo v južnem delu osrednjega Sredozemlja ter ustreznimi agencijami za pravosodje in notranje zadeve. To je prva tovrstna pobuda med agencijami za pravosodje in notranje zadeve ter misijami ali operacijami skupne varnostne in obrambne politike. V Svetu se trenutno razpravlja o praktičnih podrobnostih, da bi se izvajanje pilotnega projekta začelo čim prej. Po šestih mesecih izvajanja se bo projekt redno ocenjeval – države članice bodo po tem ocenjevanju prejele popolno poročilo – da se pred sprejetjem odločitve o nadaljevanju ali uporabi projekta pri drugih misijah ali operacijah skupne varnostne in obrambne politike ocenijo dodana vrednost in uspešnost celice za informacije o kriminalu, pa tudi pravni in operativni vidiki.

Varnost na **Zahodnem Balkanu** neposredno vpliva na varnost EU in držav članic. Komisija je 6. februarja 2018 sprejela sporočilo „Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom“³⁴. Njegov priloženi akcijski načrt za podporo prenove Zahodnega Balkana določa šest tematskih vodilnih pobud, tudi na področju varnosti in migracij, ki jih je treba izvesti do leta 2020. Začelo se je delo za izvajanje številnih ukrepov za okrepitev sodelovanja z Zahodnim Balkanom za boj proti terorizmu, preprečevanje nasilnega ekstremizma in boj proti organiziranemu kriminalu, zlasti z napotitvijo uradnikov za zvezo Europolu v regijo³⁵ in z namenskimi srečanji strokovnjakov s sodelovanjem Zahodnega Balkana, kot sta bila srečanje evropskih strokovnjakov za strelno orožje v Sofiji 12. in 13. aprila 2018 ter dialog EU o drogah v Bruslju 18. aprila 2018. Tudi na prihodnjem vrhu v Sofiji 17. maja 2018 bo priložnost, da se oceni napredek v zvezi s tem.

IV. ZAKLJUČEK

Komisija šest mesecev po sprejetju sklopa praktičnih ukrepov oktobra 2017 za boljšo zaščito državljanov EU pred terorističnimi grožnjami skupaj s tem poročilom o napredku predstavlja dodatni sklop ukrepov za omejitev možnosti delovanja teroristov in drugih storilcev kaznivih dejanj ter olajšanje preiskovanja in pregona kaznivih dejanj in terorističnih napadov. Komisija Evropski parlament in Svet poziva, naj delo v zvezi s temi zakonodajnimi ukrepi nadaljujeta kot nujno zadevo, da bi se tako še bolj okrepila varnost državljanov.

Evropa, ki varuje, ostaja politična prednostna naloga Unije in Komisija si bo še naprej prizadevala za učinkovito in pravo varnostno Unijo, tudi na neformalnem srečanju voditeljev držav ali vlad o notranji varnosti, kot je bilo napovedano v agendi voditeljev za september 2018 na Dunaju. Komisija bo naslednje poročilo o napredku pri vzpostavljanju varnostne unije predložila junija 2018.

---

³⁴ Sporočilo Komisije: Verodostojna širitvena perspektiva in okrepljeno sodelovanje EU z Zahodnim Balkanom (COM(2018) 65 final).

³⁵ Do poletja 2018 bodo napoteni trije uradniki za zvezo v Albanijo, Bosno in Hercegovino ter Srbijo.